

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/44298
GK.165

10-10-2014

Sayı : 89456481/610- 506
Konu : Yazılı soru önergesi (7/44298)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.06.2014 tarih ve 181114 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Mersin Milletvekili Sayın Ali ÖZ tarafından verilen 7/44298 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (2 sayfa)

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ ÖZ'ÜN 7/44298 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

İş sağlığı ve güvenliği gibi teknik olan ve sürekli gelişen bir alanda mevzuatın dinamik bir yapıya kavuşması çok önemlidir. Kanunla belirlenen hükümlerin uygulanmasını düzenlemek üzere yine bu kanun ile belirlenen sınırlar dahilinde uygulamaların ayrıntıları alt düzenlemelere bırakılmıştır. Bu kapsamda, 19.09.2013 tarihli ve 28770 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği; Avrupa Birliğinin maden sektörüne yönelik 92/104/EEC ve 92/91/EEC sayılı iki temel direktifi ile “Maden ve Taş Ocakları İşletmelerinde ve Tünel Yapımında Alınacak İşçi Sağlığı ve Güvenliği Önlemlerine İlişkin Tüzük” temel alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu düzenlemeyle, yer altı, yerüstü ve sondajla maden çıkarılan işyerlerinde çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması için uyulması gerekli asgari şartlar belirlenmiştir.

Yürürlükte olan bu mevzuat AB ülkeleri mevzuat hükümlerine paralel hükümler içermektedir. Bununla birlikte AB ülkelerinin çok büyük bir bölümünün ülkemizde olduğu kadar madencilik faaliyetleri bulunmadığı görülmekte olup, gerekli maden ürünlerinin ithalatı ile bu ihtiyaçlarını karşıladıkları bilinmektedir. Birçok ülkenin mevzuatında bu durum yasal zorunluluk olarak belirtilmese dahi işverenler tarafından gerekli sağlık ve güvenlik önlemi olarak yerine getirilmektedir. Mevzuatta kaçış ve yaşam odaları hususu incelendiğinde; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun;

“MADDE 4 – (1) İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede,

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.”

MADDE 10–(1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu.

b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi.

c) İşyerinin tertip ve düzeni.

ç) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

(2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.

(3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

MADDE 12 – (1) Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda işveren;

a) Çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için, önceden gerekli düzenlemeleri yapar ve çalışanlara gerekli talimatları verir.”

hükmü ile birlikte, Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin,

“MADDE 7 – (1) İşveren, patlama ve yangın çıkmasını ve bunların olumsuz etkilerini önlemek üzere, patlayıcı ve sağlığa zararlı ortam havasının oluşmasını önlemek, yapılan işlemlerin doğası gereği patlayıcı ortam oluşmasının önlenmesi mümkün değilse patlayıcı ortamın tutuşmasını önlemek, patlama ve yangın başlangıçlarını tespit etmek, yayılmasını önlemek ve mücadele etmek için yapılan işe uygun tedbirler alır.

MADDE 8 – (1) İşveren, bir tehlike anında çalışanların çalışma yerlerini en kısa zamanda ve güvenli bir şekilde terk edebilmeleri için uygun kaçış ve kurtarma araçlarını sağlar ve kullanıma hazır bulundurur.

MADDE 9 – (1) İşveren, işyerinin bütününde gerekli haberleşme ve iletişim sistemini kurar.

(2) İşveren, ihtiyaç halinde yardım, kaçış ve kurtarma işlemlerinin derhal uygulamaya konulabilmesi için gerekli uyarı ve diğer iletişim sistemlerini hazır bulundurur.”

Söz konusu yönetmeliğin,

“EK 1- 5.3.3. 02.07.2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik hükümleri saklı kalmak kaydı ile çalışanların zararlı ortam havasına maruz kalabilecekleri yerlerde yeterli sayıda uygun solunum ve canlandırma ekipmanı bulundurulur. Bu yerlerde bu ekipmanı kullanabilecek eğitime sahip yeterli sayıda çalışan bulunur. Bu ekipman uygun yerlerde saklanır ve korunur.

5.4.6. Kendiliğinden yanmaya elverişli madenlerde, bekleme barajları dahil olmak üzere gerekli tedbirler alınır ve bu madenlerde 1.3.1 numaralı madde gereğince denetimler yapılır. Barajların açılmasında gerekli güvenlik tedbirleri alınır. Bu barajlar hazırlanacak olan planlarda gösterilir.

14.3. Yer altı ve yerüstü maden işyerlerinde arama, kurtarma ve tahliye ekiplerinin hızlı ve etkili bir şekilde müdahale edebilmesi için uygun bir kurtarma istasyonu kurulur. Ancak, yarıçapı en çok 50 kilometre olan alan içinde bulunan maden işyerleri, merkezi bir yerde, ortaklaşa bir kurtarma istasyonu kurabilirler. Bu hüküm, aynı işyerinin çeşitli ocakları için de geçerlidir. İşyerleri, bu istasyonun kuruluş ve yönetim giderlerini, çalıştırdıkları çalışanların sayısına göre aralarında paylaşırlar.

16.2. İşyerinin büyüklüğü, yapılan işin niteliği ve kaza riskine göre işyerinde bir ya da daha fazla ilk yardım odası bulunur. Bu odalarda, kaza halinde yapılacak işleri belirten ilk yardım talimatı kolay görülebilecek şekilde asılır.”

hükümleri yer almaktadır. Dolayısıyla mevzuatta yer alan hükümlerde işyerinde önlem alınmasını temin etmek üzere işverene çok sayıda yükümlülük verilmiş ve gelişen teknoloji ve yeni mevzuat yaklaşımına uygun olarak adı kaçış ve yaşam odası olarak belirtilmese dahi çalışma ortamında her türlü tedbirin alınması gerektiği belirtilmiştir. Nitekim ülkemizde bu yöntemi uygulayan madenler de mevcuttur.

Üye ülkelerin ILO sözleşmelerini onaylama zorunluluğu bulunmamakla birlikte, 176 numaralı sözleşmenin onaylanabilirliği konusunda Bakanlığımızca çalışmalar başlatılmıştır.